

Rahvarõiva ilu käsitööliidu pidupäeval Estonia kontserdisaalis.

Käsitööliidu juhatus tänab kõiki, kes aitasid kaasa meie sünnipäevapeo korraldamisele Estonia kontserdisaalis, ja muidugi ka kõiki kohaletulnuid. Ilus pidu oli! Särav moeetendus suurepärasel esitluses oli väärikas kingitus pidulistele. Saime taas kinnitust sellele, et ehedalt oma loob erilise tunde ja tekitab saalitäies rahvas omamoodi *äratundmise ning ühtekuuluvuse*.

Käsitööliidu aastaaruannet sirvides võib öelda, et 2008. aasta oli meie taasolemise edukaim koolitusaasta. Kõige enam kõnelnud ja praktiseeritud valdkonnad olid tootarendus ja rahvarõivaste valmistamise teemaatika. Käsitööliidu koolituskeskuse kaudu koolitati erinevatel kursustel ligikaudu 1200 käsitööhuvilist.

Selle aasta nn. suure ringi koolitused juhatas sisse Eesti Rahva Muuseumis toimunud koolituspäev, kus teemaks **uus konkurss eesti-oma-kiri**. Tallinnas oli koolituspäev eelkõige väikeettevõtjatele, neile kes soovivad osaleda meie laatadel. Rõõm tõdeda, et jätkus nii pädevaid õpetajaid kui ka hulgaliselt huvilisi.

Majanduskitsikus sunnib meid kõiki säästvamalt elama ja paneb piirid paljudele ettevõtmistele. Käsitööliit on otsustanud sellel poolaastal ette võtta oma paberimajanduse korrastamise. Lapsepuhkusel olevate töötajate abiga loodame oma kontori poole nii paberkanjate kui veebilehe osas eskujulikul korda saada. Väheste töötajatega igapäevast tööd tehes lihtsalt ei saa alati panustada süsteemsele arhiveerimisele ja nii see kaos süveneb... Loodame, et sügiseks on meie kontor eeskujuks maakondadele ja mis peamine – kõik võtab vähem aega ja võimaldab uutel tulijatel/liitujatel kiiremini ja kergemini kohaneda. Ja ehk jõuame siis ka andmebaaside ja võrgustike korrastamisega soovitud reale.

Aasta 2011 on käsitööliidule omamoodi väljakutse – Tallinn on kultuuripealinn ja oleme meiegi programmi lülitatud: keskaja päevad ja mardilaat, rahvusvaheline konverents ja palju muid suuremaid/väiksemaid ettevõtmisi, millest ka selles lehes juttu. Praegu teeme plaane ja kõigil huvilistel on veel võimalus kaasa rääkida.

Selle aasta **käsitööpäevad on Raplamaal Järvakandis**. Kohalike käsitöömeistrite näituste kõrval on kindlasti huvitav ekskursioon klaasimuseumisse ja klaasikotta. 130 aastat klaasitootmist Järvakandis on sellel korral peateema.

Juunis on Eesti Käsitöö Majas konkursi *eesti-oma-kiri* võidutööde näitus. Esimest korda on konkursiteema laiemalt tõlgendatav ja jätab osalejatele palju valikuvõimalusi. Ootame põnevusega huvitavaid töid.

Aastateema 2009 on kangakudumine ja teemakohane konverents toimub 5. – 6. maini Setumaal. Kangakudumise teemal räägivad Anu Raud, Christi Kütt, Monika Järg, Kadi Pajupuu ja Tarmo Mäesalu. Setumaa vaibakunsti tutvustavad Vaike Reemann ja Kadri Vissel. Huvilistel on võimalik osaleda kangakudumise õpitubades. Viimasel päeval on Värskas jüripäeva kirmas.

Kohtumisteni traditsioonilistel suvelahtedel ja käsitöökeskustes erinevates Eesti-maa paikades!

Liivi Soova,
käsitööliidu juhatuse esimees

80 aastat käsitööliidu loomisest

Tänavune aasta algas käsitööliidu jaoks eriliselt. Mitte kunagi varem pole tema sünnipäeva nii suurejooneliselt tähistatud kui seekord. 14. veebruaril kogunesid Estonia kontserdisaali need, kelle jaoks käsitöö on elu lahutamatu osa, olgu see siis elatusallikas või hobi.

Õhtu sissejuhatajaks sai sõna tekstiilikonstnik **Anu Raud** – käsitööliidu auliige ja Pärandihoidja laureaat. Anu on meie jaoks kõige olulisem ja õigem eestkõneleja ning Õpetaja. Juba ainuüksi tema kohalolek annab koosolemisele erilise mõõtme ja edasikestmise sügavuse.

Lühikese ajalooülevaate andis **Liivi Soova**, kes on käsitööliidu üks juhtidest olnud selle taasloomisest alates. Tervitussõnavõtuga esinesid Kultuuriministeeriumi rahvakultuuri nõunik **Eino Pedanik** ja meie peamise koostööpartneri Eesti Rahva Muuseumi näitusemaja juhataja **Kristjan Raba**. Külla olid tulnud ka meie lähimad naabrid Lätist ja Soomest. **Linda Rubena** ja **Marketta Luutonen** tõi tervitusi oma käsitööühenduste poolt.

Tervitusteraamatusse jäi palju häid soovet. Uusi ideid, loovat mõtlemist ja ideede elluviimist! Soodsaid tuuli, soojendavat päikest, imelisi inimesi! Edu ja õnnestumisi, ikka oma hoidmist! Tervitusi Triinu käsitööringist Stockholmis! Kõige ilusam pidu! Rahvakunst on ärganud nõidusunest niisuguse jõuga, nagu võilill surub end läbi asfaldi....

Nagu ikka juubeli puhul, tõsteti esile ja tunnustati parimaid.

Kuulutati välja **Pärandihoidja 2008** laureaadid, kes lisaks tunnustusele said Georg Bogatkini suure keraamilise kausi ja rahalise stipendiumi.

Käsitööliidu kõige väarikama autasu, hõbedase **teenetemärgi**, mida antakse liidu liikmetele pikaajalise silmapaistva tegevuse eest rahvakunsti edendamisel, said seekord

Pidupäeva aktuse avas Anu Raud.

Riina Tombergi kolleksioon Ootan kevadet.

Moeetenduse defilee. Aldo Järvasoo koos oma modelli ja väikese saatjaga.

Ulve Kangro – OÜ Hidante, **Leida Mägi** – Viljandimaa Rahvakunstiühing, **Ivi Sark** – Raplamaa seltsing Süstik, **Asta Tagel** – Põlva Käsitööklubi, **Marge Tadolder** – Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseks, **Virve Tuubel** – Eesti Rahva Muuseum, **Anne Ütt** – Põltsamaa Käsitööseks.

ERKL **tänukirja** said Sigre Andreson, Riina Arvisto, Marju Heldema, Maire Henno, Mare Johandi, Monika Järg, Elvira Liiver-Holmström, Ave Matsin, Anne Metsis, Kadi Pajupuu, Ene Pars, Kristina Rajando, Anu Randmaa, Lembe-Maria Sihvre, Mare Sihvre, Kärt Summatavet, Eeva Talts, Kristi Teder, Anne Uttendorf.

Esimest korda andis käsitööliit välja **käsitööettevõtja auhinna**. Selle sai **Ulve Kangro**.

Aastaauhinna Pärandihoidja 2008 laureaadid

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse auhinnaga Pärandihoidja tunnustatakse meie väarikamaid esemelise rahvakultuuri hoidjaid ja edendajaid.

SILVI ALLIMANN – kauaaegne rahvarõiva-meister ja koolitaja, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse koolitusjuht.

SILJA NÕU – kauaaegne meister ja koolitaja, OÜ Kodukäsitöö rahvarõivaspetsialist.

REET PIIRI – Eesti Rahva Muuseumi teadur, rahvarõiva uurija ja asjatundja, koolitaja ja nõustaja.

Seekordse auhinnaga pärjati rahvarõiva valdkonda. Palusime laureaatelid lähemalt tutvustada oma sellealaseid mõtteid ja tegemisi.

Viis küsimust Pärandihoidjale

1. Kas huvi rahvarõivaste vastu on tõusnud? Kui jah, siis milles see avaldub?
2. Endistel aegadel olid rahva seas väga populaarsed Muhu ja Mustjala rahvarõivad. Kas on märgata, et mõned rõivad on praegugi eelistatumad ja kas inimesed kannavad rõivaid oma päritolu kihelkonna või kodupaiga järgi?
3. Millise maakonna rahvarõivaid Te praegu ise kannate või omate? Milliseid kandsite lapsepõlves?
4. Millal mõistsite, et rahvarõiva teema on nii hingelähedane, et selle arendamisest ja populariseerimisest saab põhitöö?
5. Mitu korda viimase kuu jooksul on teilt rahvarõivaalast nõu küsitud?

Silvi Allimann

1. Huvi on tõusnud. Tulemas on ju laulu- ja tantsupidu. Võin öelda, et eriti soovivad

Pärandihoidja Silvi Allimann

endale rahvarõivaid tellida mehed. Tellitakse rühmadele ja isiklike rahvarõiva-ülikondi.

2. Tundub, et enamik rahvarõivahuvilistest on hakanud eelistama oma paikkonna rõivaid. Olen selles valdkonnas tööd teinud aastakümneid.
3. Kannan Anseküla naise rahvarõivakostüümi. Minu lapsepõlv oli liiga keeruline,

sinna rahvarõivaste kandmine ei kuulunud.

4. Asusin 1970. a. tööle Kunstikombinaati vanemmeisteri ametikohale ja sealt see algas. Töö oli päris keeruline ja seoses sellega pidin selguse saamiseks hakkama rahvarõivaste kohta täpsemaid andmeid koguma. 1972. a. hakati rahvarõivaid tellima varasemast rohkem ja uurimine Eesti Rahva Muuseumis muutus paratamatuks. Nii kujuneski välja, et valmistasime rahvariideid muuseumi näidiste järgi.
5. Vähemalt 15 korda viimase kuu jooksul olen vastanud rahvarõivaalastele küsimustele nii e-maili kui telefoni teel.

Silja Nõu

1. Aasta enne laulupidu on huvi rahvarõivaste vastu märgatavalt suurem. Aga arvan, et ka ilma laulupeota tuntakse huvi. Tekivad küsimused, kuidas kanda vööd, millal tanu pähe panna, miks peab põll ees olema? Rahvarõivas on ju üks eestlasele armas asi ja paljud noored tahavad endale riideid, mida kandsid nende esivanemad.
2. Kui inimene tuleb rahvarõivaid tellima, siis minu esimene küsimus on: kus on teie juured? Soovitan kõigile ikka oma sünni või mehelemineku paikkonna rõivaid. Enamasti on tellijaile minu ettepanek sobinud.
3. Mina olen muhulane ja kannan Muhu riideid. Kodus on mul kuus rahvariide seelikut, nii et võiksin igal nädalapäeval uue seelikuga käia. Tulevikus, kui aega rohkem on, tahaksin päris ise teha endale päris õige vana Muhu kostüümi.
4. Koolis meeldisid mulle kaks õppeainet: keemia ja tööõpetus. Keemikut minust

Järg lk 4

Innovatsiooniaasta auhinna andis Kadi Pajupuule üle innovatsiooniaasta juht Urmas Kõiv.

Õhtu teises osas oli südamlük ja soe moeetendus.

Moeetendust võib julgelt pidada huvipakkuvaks sündmuseks laiemale publikule ning konkurentsivõimeliseks üleüldisel eesti moemaastikul.

Autentsed rahvarõivad kõrvuti rahvuslikul ainesel tehtuga pääsesid mõjule **Karmen Ongi** suurepärase lavastuses. Tegemist polnud lihtsalt lavalt moe näitamisega, vaid etendus moodustas koos tantsuteater **Tee Kuubis** vahepaladega ühtse ja nauditava terviku.

Eesti muinas- ja rahvarõivad Enne koos Igor Tõnuristi seletustega olid mitte lihtsalt atraktiivne, vaid ka õpetlik vaatepilt.

Edasi vaheldusid õpilastööd TÜ Viljandi Kultuuriakadeemialt, Eesti Kunstiakadeemia

tudengitelt ja Kopli Ametikooli õpilastelt käsitöömeistrite ja moekunstnike omadega.

Kolmveerand tunni jooksul näidati enamjaolt uusi kollektsioone.

Sõna otseses mõttes silmapaistev oli **Riina Tombergi kollektsioon Ootan kevadet**, mis oma roosilistest eredavärvilistest kangastest õmmeldud seelikutega lihtsalt ei saanud märkamatuks jääda.

Eesti Moekunstnike Ühenduselt olid välja pandud kaheksa erineva autori tööd pealkirja all **Igal linnul oma laul**. Needki olid sündinud spetsiaalselt etenduse ja sellele järgnenud Hobusepa galerii näituse tarbeks.

Ulve Kangro kollektsioon Lihtne ja luksustlik setu pits oli esindatud oma tuntu headuse.

Vaieldamatuks publiku lemmikuks said MTÜ **Etno Tuba kollektsioon Leigarilapsed** ja nende väikesed kandjad.

Liina Viira ja **Aldo Järvesoo** ei vaja pikemat tutvustamist. Nende etnograafiahõngulised rõivad on pälvinud vaimustust ka Eestist kaugemal.

Kontserdisaali I korrusel oli väljas **Ene Parsi** lapitehnikas **vaip Värvimitus**, II korrusel **Ulve Kangro Setu pitsi fotonäitus**.

Liivi Soova

Eesti Rahva Muuseum 100

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

tervitab ja õnnitleb oma

koostööpartnerit!

14. aprillil anti muuseumile üle Eesti

Vabariigi aastapäevaks ühitoona

valminud lillevaip.

Aastaauhinna Pärandihoidja 2008 laureaadid

Algus lk 3

Pärandihoidja Silja Nõu

ei saanud, sai hoopis 20 aastaks rahvarõivaste tikkija ja edasi tikkimise õpetaja. Nüüdseks olen rahvarõivaalase nõustamisega tegeleenud juba 15 aastat. Olen suuresti iseõppija, minu õpetajad on olnud Aino Voolma, Reet Piiri, Igor Tõnurist, Gustav Agu Püümann jt.

5. Rahvarõivaste kohta küsitakse minult nõu nii päeval kui öösel lugematu arv kordi. See nõustamine on üks tore asi ja kena, kui saad inimesi aidata.

Reet Piiri

1. Kui mõtleme nendele tuhandetele lauljatele ja tantsijatele, kes meie rahvarõiva on elavana hoidnud, siis näeme, et rahvarõivas on olnud alati moes. Paar viimast aastakümnet on lisanud just oma isikliku rahvarõivakostüümi tahtjaid ja omajaid. Rahvarõivaülikond on üsna paljude mees-tegi riidekapis koha leidnud. Ja paistab, et selline trend jätkub tõusvas joones.

2. Esinemiskostüümi otsides tehakse valik ikka oma kodukihelkonna variantide seast. Vahel on olnud nii tore kõrvalt vaadata, kuidas tuleb see OMA äratundmine ja siiras imetlemine. Aga kui inimene plaanib oma isiklikku kostüümi teha või tellida, siis pole juttugi, et tahaks end võõraste sulgedega ehtida.
3. Kui tähistasime muuseumi 75. aastapäeva, seega 25 aastat tagasi, õmblesime endale kaapotkleidid. Tollane Tartu Arsi kunstnik Malle Antson kodus meile muuseumiesemete järgi erinevaid ruudulisi kangatükke. Nii sai iga naine endale meelepärase ja kordumatu kleidi, just nagu vanal ajal. Ja seda kleiti kannan siiani. Lisaks sellele kannan Ukus kootud Tartu-Maarja triibuseelikut, sobitades seda erinevate lisanditega.
4. Mul on õnn töötada Eesti Rahva Muuseumis. Rahvateadus tegeleb inimese igapäevaeluga, sealhulgas sellega, kuidas inimesed riides käisid, kuidas nad neid valmistasid jne. Mina lähenengi rahvarõivakostüümile kui eestlase 19. sajandil kantud riitusele. Rahvarõivakostüümi

valijat olen püüdnud panna mõtlema sellele, kus ta neid riideid kandma hakkab, kas toas või läheb ka õue, ja vastavalt sellele suunata pealiskõrvalt, õlakatete, lisandite tegemisele ja kandmisele. Vahel on see kihutustöö ka vilja kandnud.

5. Võin julgelt öelda, et iga päev. Tullakse muuseumisse kohale, päritakse telefoni teel või e-kirjaga. Vahel saab hakkama ühe kirjaga, vahel kujuneb see kirja teel vestluseks.

Eestis on loomisel oma vaimse kultuuripärandi nimistu

UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon võeti vastu 2003. aastal. Eesti ühines sellega 2006. a jaanuaris ning 2009. a märtsikuu seisuga oli ühinenud juba 111 riiki.

Konventsiooni eesmärk on vaimse kultuuripärandi väärtustamine ja kaitsmine. Vaimne kultuuripärand väljendub järgmistes valdkondades: suulised traditsioonid ja väljendusvormid, esituskunstid, kogukondlik tegevus, rituaalid ja pidulikud sündmused; looduse ja universumiga seotud teadmised ja tavad; traditsioonilised käsitööoskused.

Just viimases valdkonnas saavad paljud Eestimaa käsitöömeistrid, kes on pärinud oma meistrioskused ja -teadmised esivanematelt, aidata kaasa vaimse kultuuripärandi nimistu loomisele. Nimelt peab iga konventsiooniosaline riik koostama korrapäraselt ajakohastatava nimistu oma territooriumil leiduvast vaimsest kultuuripärandist ning tagama selle kaitse.

Eestis on konventsiooni rakendus- asutuseks Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus ning selle struktuuri on loodud vaimse kultuuripärandi osakond. Lähikuudel on Kultuuriministeeriumi juurde moodustamisel vaimse kultuuripärandi nõukogu, mis hakkab edasist tegevust suunama. **Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liitu hakkab nõukogus esindama TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö õppetooli juhataja Ave Matsin.**

UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja on kantud Kihnu kultuuriruum ning Eesti, Läti ja Leedu laulu- ja tantsupeod. UNESCO esindusnimekirja on Eesti poolt esitatud ka seto leelo kandetaotlus, mis läheb hindamisele 2009. aasta sügisel.

Eino Pedanik,
Kultuuriministeeriumi
rahvakultuurinõunik

Pärandihoidja Reet Piiri

In memoriam

ALICE PÄEV

23.05.1922 – 29.03.2009

Alice Päev ehk Liisi Päeva, nagu tuttavad teda kutsusid, oli meister, kelle elu oli seotud kangakudumisega. Aastakümnete vältel jooksid tema käte vahelt läbi lõimed sadadele linikutele, sallidele, vaipadele. Alati hea nõuandja ja õpetaja, oli ta oma ringkonnas vaieldamatu legend, kes töötas järjepanu üle kuuekümnepäevase ARSi majas.

2004. aastal pälvis Liisi Päeva oma suure elutöö eest Pärandihoidja tiitli.

Valgamaal jagati hõbesõlgi

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseksi tänuüritusel tunnustati maakonna tublimaid pärandihoidjaid – parimaid rahvamuusika, tantsu ja esemelise rahvakunsti edendajaid.

Hõbesõle ja Valgamaa rahvakultuuri elutöö preemia pälvis **kandlemeister Ilmar Tiideberg** Sangaste valla Pringi külast.

Esimene kokkupuude kandlemuusikaga oli tulevasel meistril juba koolipõlves. Varsiti peale esimesi pillilugusid tuli soov ka ise kannel meisterdada. Nüüdseks 34 suurt kannelt valmistanud mees teeb väiksemaid pille ka noortele ja lastele mängimiseks.

Ilmar Tiidebergi kanded on rännanud kaugelele maadele: Norrassa, Ameerikasse, Kanadasse, Eestist rääkimata. Tema kandleid võib otsima minna Valga käsitöökeldrisse.

Kandlemuusikat on meister jõudnud salvestada ka kahele CD-plaadile, neist üks kahasse Marju Varblase ja Asso Intiga.

Rahvatantsu valdkonnas tunnustati Keeni põhikooli õpetajat **Tiina Kukke**.

Lootustandva noore rahvakunstniku auhind läks **Marianne Mandelile**.

Rahvamuusika valdkonna edendamise eest sai tunnustuse **Katrin Kannukene**.

Käsitöömeistri auhinna sai **Laine Vetti**, maakonna tuntuim käsitöötajaja. Aastaid on ta olnud Helme käsitööseltsingu eestvedaja ja arvukate näituste korraldaja.

Valgamaa parimad rahvamuusika, tantsu ja esemelise rahvakunsti edendajad

Samal üritusel autasustati ka konkursil *eesi-oma-kuub* Valgamaalt osalenud käsitöömeistreid. Kokku esitati maakonnast

seitsme meistri tööd. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu eripreemia pälvis neist **Virve Niilisk** Karulast.

Ülle Kübarsepp

Loodi Harjumaa ja Tallinna Keskseks

Iga suur asi saab alguse väikesest. Meie keskseks on alguse saanud maakonna käsitööpäevadest, aktiivsest Tallinna käsitööühendusest ja käsitöömajast, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu pealehakkamisest...

Läinud aasta 13. novembril loodud keskseks tegutseb Harjumaa Kultuurikorraldajate Liidu käsitöövaldkonna haruna ning koondab kõiki Harjumaa ja Tallinna käsitöötajaid, suur- ja väikeettevõtjaid, harrastajaid, kunstnikke.

Meie eesmärk ja tähtsamad tegevussuunad on üldjoontes samad mis ERKLil, kuid kindlasti on ka midagi ainult Harjumaale omast. Üks selliseid on **Harjumaa käsitööpäev**, mis sellel aastal toimub juba neljandat korda. See on **maakonna käsitöötajate tippsündmus**, kus on koos kogu maakonna parimad tööd ja tegijad. Näitus-müügil pakutavate esemete hulk pole oluline, ühine nimetaja on Harjumaa tegija. Lisaks näitus-müügil pakutavale on sellel päeval võimalik tegevust leida töö- ja meistritubadest. Oma-pärane on ka see, et käsitööpäev rändab koos Harjumaa Memme-taadi lustipeoga ja on igal aastal erinevas vallas ning alati on sellel päeval üks läbiv teema. Tänavu on Harjumaa

käsitööpäev 27. juunil Padisel ning keskne teema on kangakudumine.

Ütlus, et iga suur asi saab alguse väikesest, kehtib ka selle kohta, et **võtsime nõuks kaardistada Harjumaa ja Tallinna käsitöötajad**. Mingi andmebaas on meil aastatega juba kujunenud, nüüd püüame saada kaardile ka need, kes pole veel endast käsitööpäevade raames märku andnud. Tänu keskseksi loomisele oleme moodustanud ka infovõrgustiku, mis hõlbustab kontakteerumist ning käsitöötajate leidmist.

Iga suur asi saab alguse väikesest – see ütlus käib sellegi kohta, et algatasime **nn. Harjumaa rosina** (NOKIA) leidmise aktsiooni käsitöö valdkonnas. Algne vajadus tuli kalendrisse Harjumaa kokkuvõtte edastamisest, mis oleks lühike ja kõike hõlmav. Kuid mis see võiks olla, mis Harjumaad iseloomustaks ning ühendaks? Siit said kõik ülesande leida oma piirkonnale midagi omast/traditsioonilist ning sealt edasi püüa-

me kokku saada/ leida selle ühise. Võib olla sellest väikesest mõttest saab kunagi suur.

Et meie piirkond on suur, oleme selle jaotanud mitmeks osaks. Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseksi INFOPUNKTID on leidnud kohad nii

Põhja-Harju Tallinn, Pikk 15 – käsitöökauplus Platsiveere meistrid

Lõuna-Harju Kose, Hariduse 2 - Kose Päevakeskus

Ida-Harju Raasiku, Tallinna mnt. 21 – Raasiku Rahvamaja

Lääne-Harju Keila, Keskväljak 12 – Keila Kultuurikeskus

Keila, Linnuse 9 – Harjumaa Muuseum

Infot saab meie kodulehelt www.harjukultuur.ee - Harjumaa Kultuurikorraldajate Liidu alt.

Erge Loorits, Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseksi esimees

Austatud käsitöötajad!

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Eesti Tekstiilikunstnike Liit ja EAS kutsuvad käsitöötajaid osalema kahepäevasel koolitusel

„EMOTSIONAALNE MÜÜGIKESKKOND”

Koolituse eesmärgiks on edendada tegutsevate käsitöötajate erialaseid teadmisi ja oskusi ning tutvustada inspireerivaid müügi-alaseid lahendusi

Koolituse määratud sihtgrupiks on nii Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu liikmeks olevad ettevõtjad kui kõik teised käsitöötajad.

Koolituse teemad:

- Erinevate müügi-keskkondade analüüs ja võimalused - meistrikodad, poed, internet
- Tootearenduse ideede sõelumine ja teostusvõimaluste analüüs, materjaliressursid
- Toodete müügi-ede erinevates müügi-keskkondades, müüja ja müügi-protsessi väärtustamine
- Tööruumide/meistrikodade otstarbekus ja kujundus kui osa meie kujundusstiilist

Koolituse ettevalmistamisel küsitleme osalejaid meilitsi või otseintervjuuna. Lähtuvalt kogutud andmetest loome **veebikeskkonna TeoTeo** põhja. TeoTeo on ehitatud üles virtuaalsete meistrikodadena.

Läbiviijad:

- Kadi Pajupuu
- Monika Järg
- Merle Suurkask
- Kaire Jakobson
- Urmas Puhkan

Koolitus toimub 6 maakonnas kahel eraldi päeval:

- Tallinnas: 17. aprill ja 15. mai 2009
- Pärnus: 24. aprill ja 22. mai 2009
- Tartus: 8. ja 29. mai 2009
- Rakveres: sügis 2009
- Võrus: sügis 2009
- Kuussaares: sügis 2009

Koolitusprojekti rahastab 80% ulatuses Euroopa Sotsiaalfond.

Koolituse maksumus osalejale on 500.- krooni.

Registreerimine hiljemalt nädal enne koolituse algust . Info: www.folkart.ee

Käsitööliidu teemalaadad 2009

Korraldame sel aastal kokku neli erinevat laata. Aprillikuine jüripäeva laat sel aastal ei toimu, paneme idee kalevi alla parmaid aegu ootama.

Hooaja avame **rahvakunsti laadaga 12.-14. juunil** Tallinna Raekoja platsil. Laat on vanaaja stiilis, eeskujuks eelmise sajandi algusaastate turud-laadad. Kauplejad ja käsitöölised on laadal rahvuslikus rõivastuses. Käsitöölised müüb enda valmistatud head kohalikku kaupa.

Rahvakunsti laadaga samaaegselt on **13. juunil laste ja noorte käsitöölaad**. Ootame sinna kaupleva ja taskuraha teenima kõiki, kellel on valminud käsitööesemeid, mis pakuksid rõõmu ka teistele.

Keskaja päevad toimuvad 9.-12. juulil. Käsitööturg on avatud Raekoja platsil, töötoad Harju mäel. Kavas on põnevaid loenguid, ekskursioone kesklinna muuseumidesse, karneval raekojas, etendused vanalinnas. Täpsem kava on üleval koduleheküljel www.folkart.ee

Mardilaat on sel aastal kolmel päeval, 5.-7. novembril, s.o. neljapäevast laupäevani. Saku Suurhall elab nendel päevadel rahvuslikus rütmis. Pakutakse ehedat kaupa, avatud on töökojad, on mida kuulata ja vaadata, saab süüa ja uuesti käsitööd nautida. **Reedel pakume küllastajatele võimalust osaleda käsitöö-ööl.** Mardilaat on sel päeval avatud kella kümneni öhtul. Et küllastajaid jaguks, tahame pakkuda midagi enam kui tavapärase ost- müük.

Mardilaat on sügisene rahvapidu, sündmus ja emotsioon. **Mida arvad sina mardilaadast**, kas näiteks lava peab olema seal, kus ta on olnud, milliseid eeskavasid ootad, millised töötoad pakuvad enam huvi, mida me veel teha saaksime, mida varem pole tehtud, aga tegema peaksime? **Ootame sinu ettepanekuid.**

Liina Veskimägi-Iliste

Keskaegne karneval toimub Tallinna raekojas 9. juulil AD 2009

Keskaja karneval 2008

9. juuli öhtupoolikul kell 19 oodatakse taas linnakodanikke raekotta, et keskaegsel moel meeletõbudest, hääst muusikast, tantsumust, laulust ja kõhutäitest osa saada.

Kui rännata ajas tagasi, karnevalikultuuri algusaegade juurde, siis peab tõe huvides

mainima, et karneval kuulus peamiselt vastlapidustuste juurde, mil pidutsiti enne suurt paastuaega. Aga ajad ja kombad muutuvad, ning kuna meie keskaja päevad toimuvad traditsiooniliselt juulis, siis miks mitte ühte keskajale nii omast nähtust nendel päevadel taas elustada.

Näitused Eesti Käsitöö Majas

Nüüdseks, kui peaaegu viis kuud olen olnud Eesti Käsitöö Maja galerii näituste korraldaja, on rõõm tõdeda, et näitused on hästi õnnestunud ja ka autorid tehtuga rahul. Kevadtalve jooksul on galeriis olnud meie parimate käsitöömeistrite kaheksa eriilmelist huvitavat väljapanekut.

Käsitööliidu kangakudumise aasta 2009 sai galeriis avalöögi **Illu Lille värviliste põrandavaipade väljapanekuga**. Illu on meister, kes on käsitööd armastanud terve elu. Põhjalikumalt on ta alaga hakanud tegelema pensionipõlves. Vikerkaarevärvilised vaibad on Illule ainuomane kvaliteedimärk, mis näitusesaalis, tihedas kontsentratsioonis helge meeoleu loovad.

Üks publikule eredamalt meelde jäävaid väljapanekuid oli aasta algul toimunud **perekond Halbergi niplispitsi näitus**. Eriliseks tegi sündmuse see, et kolmveerand pere pitsitegijatest on meessoos esindajad. Peres on ema, isa ja kolm poega. Kõik tegemised, mis seostuvad niplispitsiga, on Halbergidele suur kirg, millest ei jää kõrvale väiksemad poisid ega ka teismeline noormees. Pereisa Priit Halberg oli näituse ajaks võtnud koguni kaks nädalat puhkust, et viibida galeriis ja suhelda pitsihuvilistega. Ja loomulikult ei istunud ta seal niisama, käed rüpes, vaid niplis ennatunustavalt 8-tunniseid tööpäevi!

Suur rõõm oli ERKLi 80. aastapäeva puhul näidata **Ene Parsi KULKA** aastapremiaga pärjatud **lapitehnikas seinavaipade näitust „Uuesti uus“**. Märkimisväärne oli, et Enel sai just näituse ajaks valmis oma loomingut tutvustav videofilm, mida ka käsitöömaja näitusekülastajad vaadata said.

Estonia kontserdisaalis toimunud ERKLi 80. aastapäeva moeetendus oli viljakas pinnas veebruari ja märtsi näitustele meie galeriis.

Riina Tomberg esitles oma uut rõivakollektsiooni „Uued kuued“. Vaatepilt oli etno-lilleliselt helge ja näituse pealkiri „Oo-

muuta, vahel ka inimsoo suurimaks vaenlaseks – kuradiks, mask pakub ju ahvatleva võimaluse tunda end kellegi teisena, elada üürikest aega kellegi teise nahas.

Kellel endal aega või oskusi kostüümi valmistamisel napiks kipub jääma, need võivad abi saada kostüümilaenutustest.

Üks võimalik kostüümipakkuja on A.H.Tammsaare nim. teater tel.6 444 645, info@tammsaareteater.ee kostümeeri- ja Jana Volke

ERKLi liikmetele on piletid kuni 1. juunini soodushinnaga (250.-), tavakülastajatel ja huvilistel tuleb pilet lunastada Piletilevist (350.-).

Tule koos meiega nautima ainulaadset ettevõtmist - keskaja karnevali Tallin- na raekojas!

Anne Velt

Perekond Halberg – autorid niplispitsi näituse avamisel

tan kevadet“ kõlas hästi kokku galerii akna taga vilistavate esimeste muusikute lauluga.

Ulve Kangro looming ei vaja siinlugejale pikemat tutvustamist. Tema **näitus „Setupitsilised rõivad“** oli loogiline jätk meie uhkele moeetendusele. Tore oli, et samal ajal esitlesid Eesti moekunstnike ühenduse liikmed samal etendusel näidatud kollektsiooni Hobusepea galeriis.

Loo kirjutamise ajaks saime maha võetud **Kristel Põldma retrospektiivse näituse „Kirjad omale“** ja alustada muhulaste väljapanekuga. Kristel kirjutab näituse tutvustuses, et kõik esitletud põrandakatted on valminud rohkem kui 30 aastat tagasi. Need ei ole lihtsad põrandavaibad, neisse on kootud kirjad – kirjad omale. Näituse põhjal soovib Kristel välja anda trükise. Raamatu kaudu tahetakse kangakudumise aastal tähelepanu juhtida triibuvaipade keerulisematele kirjutatud variantidele.

Muhu käsitööselti Oad ja Eed näitus „Uiem ja vanem Muhu muodi“ sai kirev ja tihe, tõeline käsitööait!

Käsitööesemete paljusus tekitab galeriis rõõmsa kujutluspildi virkadest saarenaistest, kes kogu talve on usinasti käsitööd teinud ja nüüd selle pealinlastele rõõmuks välja pannud. Kõrvuti meistrite uue loominguga, mida ka osta saab, näidatakse Muhu vanaid käsitöövaipu ja rahvarõivaid.

Tulemas on uued näitused. Näituseplaani koostajana tean, et terve järgneva aasta

töötab tulla sama põnev ja meeoleukas. Oodata on vildinäitust ja tähtede soodsa seisukorral ka paar välisnäitust. Kindel on see, et oktoobris saab näiteks nautida Taani lapiteki ühenduse väljapanekut. Hea meel on, et näituseruumid on saanud lisavalgustust ja ka ekspositsioonide kujundamisel oleme jõudumööda abi pakkuda saanud.

Seega **kutsun kõiki huvilisi osalema näituseprojektide konkursil 2010. aastaks!**

Meenutan, et aastas saame teha kahe nädalaste tsüklitena 22 - 24 väljapanekut. Ootame, et näitusepinna taotleja tutvustaks oma väljapaneku kontseptsiooni ja kujundusprintsipi nii sõnas kui pildis.

Kaks nädalat näitusesaali renti maksab 4500 krooni. On heameel, et kõik, kes on vaevaks võtnud KULKAst selleks toetust paluda, on seda ka saanud. Vajadusel võime taotluse kirjutamisel abistada.

Näituseprojektide esitamise tähtaeg on 20. oktoober 2009.

Valiku galerii tulevastest eksponentidest teeb ERKLi žürii 1. detsembriks 2009.

Tulevasi näitusi tutvustavad materjalid võiks tuua aadressil Pikk 22 või Estonia pst. 5A, Tallinn. Samuti võib tutvustavaid tekste ja fotosid saata info@folkart.ee. Info tel. 50 41 943

Liisa Tomasberg, Eesti Käsitöö Maja galerii näituste korraldaja

❖ Alaliitude Nõukoda

on nüüdseks koos käinud mitu viljakat aastat. Oleme koordineerinud alaliitude tööd, loonud-korrastanud-kogunud andmebaasi. Mõõdunud hooaja saavutustest tuleb kindlasti esile tõsta mardilaadaks ilmunud Alaliitude kalendrit.

Suurt huvi äratasid väikeettevõtjate koolituspäevad, loodame siit tulu tulevikus käsitöössemete väljatöötamisel ja esitlemisel.

Suvi 2009 toob alaliitudele palju põnevat. Jälgige kindlasti kalendrit, alaliidud annavad seal oma tegemistest kõigile teada.

Suuremad ettevõtmised on juba traditsiooniliseks saanud: rahvarõivameistrite suvelõpulaager, pitsimeistrite pitsipäevad, käsitöössemete suvepäevad... (Täpsemat infot leiab Alaliitude ja Teataja kalendrist.)

Eriline tähelepanu on ka sel suvel käsitöölilidude ettevõtmistel - rahvakunsti laadal ja keskaja päeval. Oma paremate toodetega on seal kohal ka alaliitude esindajad.

Ikka ja jälle kestab töö andmebaasiga, kõik meistrid ja ühendused ei ole veel üles tähen-datud. Siit üks üleskutse - head inimesed, andke teada, nii iseendast kui sõpradest, kes millegi huvitavaga tegelevad käsitöövallas! Soovime jõudu ja pealehakkamist kangakudujatele - nende vedada on aastateema, tulemas on konverents ja palju muid põnevaid ettevõtmisi.

Oma töödest-tegemistest anname teada nii Teataja kaudu kui ka www.folkart.ee ettevõtmiste lehel.

Lembe Maria Sihvre

❖ Eesti Lapitöö Selts

Tänavusuvine kokkutulek toimub **28.-29. juunil Tartus**. 29. juuni on Tartu päev, mida tähistatakse alati kaitsepühakute Peetri ja Pauli päeval. Lapiseltsi kokkutulek on tihedalt seotud linna ettevõtmistega sel päeval. Ülikooli raamatukogus on juunikuus seltsi aastanäitus. Jaani kirikus avatakse 29.juunil Tampere tekstiilikunsti näitus. Antoniu-

se Gildi õues on avatud töötoad, välgaleriis on ühepäevane lapitööde väljapanek. Päeval kell kolm toimub õue tantsuplatsil moeten-dus „Linnakodaniku lapitehnikas rõivad läbi aegade“.

21.-23. augustil on Riias rahvusvaheline festival „Riia tekstiili mosaiik“. Kavas on lapitööde näitus, lapitehnikate töötoad-meistririklassid. Festivali lõpus pannakse kohapeal kokku 30x30 cm plokkidest lapitekk.

Eesti Lapitöö Selts osaleb oma töödega näitusel ja lapiplokkidega suures festivali tekis.

Anni Kreem

❖ Rahvarõivameistrid

VI rahvarõivalaager

30. juuli – 2. august 2009

Tõstamaal.

Seekordne väljasõit on Kihnu. Külastame Rooski käsitöötalu.

Registreeruda on võimalik töötubadesse.

Loeng rahvarõivaste hooldamisest Ulve Kangro

Majutus Kihnus ja Tõstamaal 380.- krooni

Toitlustamine 360.- krooni

Praamiga ülesõit 80.- krooni

Vajalik eelnev registreerumine hiljemalt 30. juuniks.

Tel 5668 2283 anurandmaa@hotmail.ee

❖ Käsitöömeistrid

Käsitöömeistrite suvepäevad on sel aastal 4.-6. augustil Pärnus.

Kursuse teema „Voolitud fantaasiad“. Info ja registreerimine Kristi Teder tel. 52 631 56

Osalussoovist teatada 10. juuniks.

❖ Mänguasjameistrid

Valmistame ette osalemist rahvakunsti-meistrite laadal ja selle raames toimuvale lastelaadal. Suurem ülesastumine tuleb keskaja päeval Niguliste mäel. Sügisel plaanime temaatilist mänguasjanäitust koostöös Linnamuuseumi filiaali Lastemuuseumiga. Ja

Riina Maitus masintikandi kursusel

muidugi osaleme mardilaadal, kuhu tulevad ka kaugema nurga tegijad.

Lembe-Maria Sihvre

❖ Vildimeistrid

Vildimeistrid tegelesid seekord hoopis tikkimisega. Aprilli esimesel nädalavahetusel korraldati käsitöölilidude koolituskeskuses **kursus teemal „Loov masintikand“**. Juhen-dajaks oli juba viltimiskursustest tuttav Tuija Väheviiri Soomest Lahti Wellamo koolituskeskusest. Kursus ei piirdunud ainult masi-nal tikkimisega. Õppisime tundma ka masi-nat, looma selle abil tekstiilipindadest uusi pindu, katsetasime uudismaterjale, nagu ty-vek ja vees sulkevad tugikangad, maalissime liimikangaid, põletasime mustreid.

Loodan, et need kaks tihedat tööpäeva too-vad tulevikus meie laatadele, käsitöökaup-lustesse ja linnapilti uusi põnevaid tekstiile. Kursusel osalesid ka koolitajad, nii et huvili-sed – olge valmis!

Liina Veskimägi-Iliste

Alaliidud

Alaliitude nõukoda – esimees Lembe Maria Sihvre, asetäitja Anu Randmaa.

Eesti Lapitöö Selts – Anni Kreem info@elts.ee

Eesti Paelliit – Eino Tomberg www.paelliit.ee tel. 58168767

Eesti Seppade Ühendus – Gunnar Vares info@sepakunst.ee

Erivajadustega käsitöömeistrid – Anneli Säre Kusti2@hotmail.ee

Kangakudujad – Veinika Västriik veinika@folklore.ee

Käsitöömeistrid – Kristi Teder kristiteder@hotmail.ee

Käsitöö kollektsionäärid – Ulve Kangro ulvekangro@hotmail.ee

Rahvarõivameistrid – Anu Randmaa anu@folkart.ee

Mänguasjameistrid – Lembe-Maria Sihvre

lembe@etnotuba.ee

Pitsimeistrid – Eeva Talts eeva.talts@mail.ee

Siidimaalijad – Aita Rõemus aitarõemus@gmail.com

Vildimeistrid – Liina Veskimägi-Iliste liina@folkart.ee

Väikeettevõtjad – Kersti Loite Kersti@folkart

Kutsekomisjoni uuenenud koosseis

Liisa Tomasberg, komisjoni esimees

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

Anu Randmaa, komisjoni aseesimees
MTÜ Rahvarõivas

Inna Soonurm, Riiklik Eksamikeskus

Kadi Pajupuu, Tekstiilikunsti Liit

Kersti Laanmaa, Keraamikute Liit

Pille Kivihall, Nahakunsti Liit

Mare Johandi, Kutsekoda

Priit-Kalev Parts, TÜ Viljandi Kul-tuuriakadeemia

Heigo Jelle, Eesti Kunstiakadeemia.

Seppade Ühenduse esindaja

Esimene koosolek toimus 27. märtsil Tallinna Rahvaülikoolis. Arutati kutsestandarde uundamist. Moodustati kolmeliikmeline toimkond: Kadi Pajupuu, Anu Randmaa ja Liisa Tomasberg, kes tegelevad tekstiileriala kutsestandardi uundamise ja Euroopa astmestikuga ühildamisega.

Kinnitati kevadised kutseksamite toimumisajad:

Sepa eriala kutseomistamise eksam Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis 9-10. juunil 2009.

Külas Novgorodis

Kaheteistkümnendal märtsikuu päeval sõitis grupp väikeettevõtjaid struktuurifondide toel Novgorodi, et vaadata, kuidas kulgeb sealne käsitööelu.

Reis kujunes huvitavaks ja ka veidi nostalgiliseks. Pole ju enamikul meist ida poole enam nii sageli asja kui läände. Sõit mööda märtsikuiselt poriseid ja auklikke maanteid kestis terve päeva. Akna tagant vurasid mööda valged kasetüved ja kauni puupitsiga kaunistatud, ent kõssi vajunud vene tarekesed.

Volhovi jõe kallastele rajatud linna südameks on kreml. Septembris tähistab Isand Suur Novgorod – nii teda traditsiooniliselt kutsutakse – oma 1050-ndat aastapäeva. Novgorodlased on oma kodulinna ajaloo üle uhked, seda oli tunda, kui giidi saatel linnas ringi sõitsime.

Käsitöökeskuses külastasime mänguasjade muuseumituba ja vaatasime lapitööde näitust. Kohtusime käsitöömeistritega, kes tutvustasid oma paikkonna traditsioonilist käsitööd. Hästi huvitavad olid kitsad arhailised kangasteljed ning kasetohust valmistatud kõikvõimalikud anumad. Proovisime ka ise väikese hernestega täidetud kõristi valmis teha. Pillimeister näitas endavalmistatud pillile.

Kolmandal päeval läksime külla linna lähedal asuvasse maakultuurimajja. Midagi kohmetuks tegevat ja samas tuttavlikku oli selles kolossaalses, remontimata ja külmas nõukogudeaegses ehitises. Aga võõrustajate südamed olid soojad ja kohmetus kadus. Meid võeti vastu rahvuslike laulude ja tantsumängudega, kostitati pirukate ja teega. Vanade tekstiilide näitusel oli rahvarõivaid ja vanu kodutekstiile. Nukkude töötoas omandasime mitmeid vahvaid võtteid kaltsunukkude tegemiseks. Valmistasime endalegi vene baba. Jääb üle vaid imetleda oskust vaestes oludes toime tulla, rõõmsaks ja tegusaks jääda. Kultuurimaja seinal oli püsikuulutus,

Rahvusliku tekstiili (tikkimine) kutseõppimise II taseme eksam Kopli Ametikoolis 15. juunil 2009.

Rahvusliku tekstiili eriala kutseõppimise osakutse eksam (siidimaal) Astangu Kutserahvateaduskeskuses 28. mail 2009.

Rahvusliku tekstiili (rahvarõiva meister) III astme kutseeksam Tartus 11. detsembril 2009.

Kirjalikud tööd esitada vähemalt 20. novembril 2009

Keraamika eriala kutseeksam Kuressaare Ametikoolis 15. juunil 2009

Keraamika eriala (portselanimaal) osakutse eksam Noortekeskuses Juks 13. mail 2009.

Kaltsunukkude valmistamise kursuse lõpupilt

mis teavitas, et igal laupäevaõhtul on majas tantsupidu.

Tõime kaasa palju muljeid ja mõtteid, millele edasi mõelda.

Suur Novgorod ootab juunis külalisi hansapäevadele ja septembris juubelpidustustele.

Anu Randmaa

Põhjamaade käsitööliidu juhtide koosolek Kopenhaagenis

21.-22. märtsini said Norra, Rootsi, Soome, Taani ja Eesti käsitööorganisatsioonide juhid kokku Kopenhaagenis. Majandusriikide tõttu on seiskunud Islandi ja Fääri saarte käsitööorganisatsioonide rahvusvaheline tegevus ja sellest tulenevalt ei olnud ka esindajaid koosolekul.

Peateemaks oli järgmise aasta juunis toimuv konverents Oslos. 2010. aastal tähistab Norra käsitööorganisatsioon oma 100-ndat aastapäeva ja peamised pidustused eelnevad konverentsile. Nii on ka Põhjamaa käsitööorganisatsioonide esindajatel võimalus osa saada näitustest, vastuvõttudest ja ka pidulikust õhtusöögist, kus osaleb Tema Kõrgeausus kuninganna Sonja. Konverentsi teemaks on Vaimne kultuuripärand laste ja noorte käsitööalases tegevuses. Kes konverentsil Eestit esindab ei ole veel otsustatud.

Sellel suvel korraldab Põhjamaade käsitöölaagri Taani ja sealt on võimalik ka meie käsitööhuvilistel osa võtta (www.husflid.dk). Eestis Sagadi mõisas toimus käsitöölaager kolm aastat tagasi ja sealt võttis osa rohkem kui 70 inimest Põhjamaadest.

Konverentsil arutati ka Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu plaane aastateks 2011 – 2013. Kõige suurem ettevõtmine on rahvusvaheline konverents *Ornament – võti maailma*. Konverents peaks toimuma samaaegselt mardilaadaga. Anname siis külalistele suurema võimaluse saada osa meie käsitööst. Juhtide koosoleku soovime korraldada Kihnus septembris 2012. Viimase aasta ettevõtmine on veel otsustamata. Meiepoolsed plaanid kiideti heaks ja täpsustatud kava konverentsi kohta lubasime esitada sügiseks.

NIPINURK

Niidirulligobelään

Sellise ehte tegemiseks on kõige paremad vanamoodsad puust niidirullid. Võibolla on teil kodus seisma jäänud kunagi soetatud puuvillaseid niite. Kui ei, siis sobib mõni muu laia servaga niidirull. Rullile põimitud "löim" võiks olla peenike ja tugev, sest põimides läheb see järjest pingumale, nõrk löim võib katkeda. Löimelõngu peab olema paarisarv. Löime sisse põimi villase või muu materjaliga triipe või pindu. Põimida võib ka läikiva paelaga. Niidirulli otstesse tuleks kleepida ümmargused nahatükid, millest tõmmata läbi näpunööri või naharibadest pael ehte kaelariputamiseks. Valmis!

Tuuli Reinsoo

Aastateema 2010 – puutöö

**Avalöögi aastateemale annab
Eesti Haabjaseltsi üritus
- puupäevad „Ühest puust
riistad“ Soomaal.**

Seekordsed puupäevad peetakse 11.-14. juunini Raudna jõe kaldal Karuskoe talu maal. Kavas on meistrite õpitoad ja traditsioonilise puutöö alane seminar.

Üritust toetavad Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Eesti Kultuurkapital ja Soomaa.com.

Puupäevadel saab tutvuda nii ühepuupaadide kui ka muude ühest puust voolitud tarbesemete valmistamisega. Kuidas saab toorest puust küljelt õonestatud riistu teha nii, et need kuivamisel ei lõheneks, kuidas leida sobilik materjal ja viimistlus – neile küsimustele otsitaksegi neil päevadel vastust.

Kui laagri toimumispaik on juba varemalt tuntud kohana, kus hoitakse elus ühepuupaadi valmistamise oskusi, siis laiemalt on see teema Eestis vähe tuntud ja ka oskajaid meistreid vähe.

Ühepuupaate on varem kasutatud Eesti erinevates piirkondades ja neid on nimetatud nii veneks, lootsikuks kui ka haabjaks. Kasutusel on olnud ka ruhe tüüpi veesõidukid.

Ühepuupaat on võimas arhailine sümbol – sõiduk, mis üle Euraasia mandri ja Skandinaavia on kasutusel olnud juba tuhandeid aastaid. Õppepäevade ajaks tuuakse laagripaika ka Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilaste valmistatud handi haabjas.

Laagris avaneb võimalus osaleda paadi parraste koolutamisel, proovitakse ka põletusvõtet. Juhendajateks on Viljandi Kultuuriakadeemia õppejõud ja üliõpilased ning teised selle valdkonna meistrid. Laagris on võimalus ka matkata rabas, ujuda laukas, sõita kanuuga.

Laagris osalejate arv on kuni 30 inimest. Ööbitakse telkides ja püstkojas. Soovitav kaasa võtta töövahendeid (kirves, nuga, peitlid jm.) ning tööriided.

Osalejate registreerimine e-posti teel: ltomasberg@yahoo.com.

Kuni 7. maini registreerujatele hind koos söögiga 2500 krooni, edaspidi 2900 krooni. Osalusmaks tasuda registreerumisel MTÜ Eesti Haabjaseltsi arvele 221041722029.

Haabja siseplaani õonestamine

Lisainfo tel.50 41 973.

Puupäevade täpse ajakava võib saada www.folkart.ee või Liisa Tomasbergilt: ltomasberg@yahoo.com

Liisa Tomasberg

Aasta 2011 - Tallinn Euroopa kultuuripealinn

Pingutame ühiselt selle nimel, et meie aasta suurimad traditsioonilised ettevõtmised – mardilaat ja keskaja päevad oleksid avatud uuele ning kasvaksid nii sisult kui vormilt.

Aastateema 2011 on *ehe ehe*. Järjekordne konkurss kannab nime *eesti-oma-ehe*.

Suurim rahvusvaheline väljund on 12. – 13.nov. Tallinnas toimuv rahvusvaheline konverents *Ornament – võti maailma*. Konverentsil räägivad oma edulugusid käsitööettevõtjad, kelle toodangu aluseks paikondlik lugu või kohalik kiri.

Oleme mõelnud ka noortele, laulu- ja tantsupidu pakub võimalusi koostööks. Õpitoad laulupidulistele kõigis maakondades peaksid aitama noori ennast peole ehtimisel. Pärjad,

kotid, paelad, helmed – neid on hea tahtmise ja juhendaja abiga võimalik ju ise teha.

Kihelkondade iseloomulikute triibuseelikute vaip saab valmis samuti laulu- ja tantsupeoks.

Oktoobris 2011 korraldavad kõik meie käsitöölised liikmed maakondades oma paikkonna traditsioonidele toetuvad *ehetekojad*. Töötame selle nimel, et käsitöö oleks au sees ja võimalikult paljud inimesed saaksid ka ise meistrikodades kaasa lüüa.

Just praegu on õige aeg kaasa rääkida ja oma ettepanekuid saata info@folkart.ee Juhtide koolis septembris arutame läbi esialgse plaani ja mardilaadal saavad juba kõik sellega tutvust teha ning konkreetsete ettevalmistustega alustada.

Volikogus räägitust

Käsitöölised laiendatud volikogu oli koos 14. veebruaril k.a. Kohal oli 35 osalejat enamikust maakondadest, volitatud liikmeid 18.

Aastaruande, 2009. a tegevusplaani ning maakondade ja alaliitude aruandelt said kõikide maakondade esindajad kõidetult koos lisadega.

Olulisemat aastaaruandest.

Loodi uued ühendused MTÜ Rahvarõivas ning Harjumaa ja Tallinna Keskseks. Suund on sinnapoole, et keskseltsid moodustuksid igas maakonnas. Jätkub kohalike infopunktide tegevus, igal pool need veel hästi ei toimi. Jätkub ka andmebaasi kogumine. Oli väga hea koolitusaasta. Koostöös EAS-ga õpetati väikeettevõtjaid seitsmes erinevas koolituskeskuses.

Ebaõnnestunud ettevõtmised: ei suudetud logostatuuti maakondadega edasi arendada.

Juhatuse 2008.a. töö hinnati ühehäälselt heaks.

Revisjonikomisjoni aruande esitas Jaane Tammiste. Aruanne kinnitati ühehäälselt.

Liikmemaks otsustati jätta endiseks: 200 krooni (paikkonnad) ja 1000 krooni (toetajaliikmed).

Juhatus jätkab endises koosseisus, samuti revisjonikomisjon.

Aruande ja uue aasta plaaniga on võimalik tutvuda www.folkart.ee.

Aastal 2011 on Eesti Põhjamaade Käsitöölised eesistujamaa ja sel puhul korraldatakse suur käsitöö ülevaatenäitus ning eelmisel aastal näitused maakondades.

Jätkub andmebaasi täiendamine, teabepäevade korraldamine maakondades.

Näita ennast parimast küljest!

Konverentsi *Ornament – võti maailma* raames on planeeritud korraldada **suur Eesti käsitöömeistrite loomingu ülevaatenäitus**.

Et suurt näitust oleks hõlpsam koostada ja saaks täpse ülevaate, millega meistrid hetkel tegelevad, **kutsun maakonna ja alaliitude juhte üles korraldama meistrite näituse oma paikkonnas**.

Näitustel ei ole kindlat etteantud teemat, sest see peaks hõlmama kõiki maakonnas esindatud käsitöötehnikaid. Nii võiks näiteks erinevate valdkondade käsitöömeistritelt olla väljas viis tööd viimase aja loomingu paremikust. Vastavalt piirkonna ja alaliidu spetsiifikale võib korraldust loomulikult ka varieerida.

Idealne oleks, kui **2009. aastal** korraldataks igas maakonnas **proovinäitus**, mille kaudu saaks korraldaja ülevaate käsitöömeistrite tegemistest ja loomingust ning kaardistada meistreid maakondlikel näitustel osalemise jaoks.

2010. aastal toimub igas maakonnas ülevaatenäitus, mida külastab ERKLi žürii ja millelt valitakse parimad tööd 2011. aasta suurele Tallinna näitusele. Näitusest valmib kataloog. 2011. aasta näitus on planeeritud erinevatesse Tallinna kesklinnas asuvatesse galeriidesse.

Liisa Tomasberg, Eesti Käsitöö Maja galerii näituste korraldaja

2009. AASTA KALENDER

APRILL

4. 13. Viljandimaa rahvakunstpäev - Viljandimaa 5290 617
- 11.-12. Ida-Virumaa käsitöölaad Viru Nikerdaja - Ida-Virumaa 5547273
- 20.-25. Näitus "Kangakudujad ilumaailmas" - Põltsamaa kultuurikeskus 55 612 312
25. ERKL käsitööpäevad - Raplamaa 5128931
25. Jüripäeva käsitöölaad ja seppade võistlus - Paide keskvaljak 55637047

MAI

- 4.-6. Rahvusvaheline kangakudumise konverents - Setomaa 5071029, 5187812
- 8.-10. Käsitöönäitus eesti-oma-kiri - Pärnu 56453401
9. Kevadlaad - Rapla - 51 289 31
16. Heimtali käsitöölaad - Heimtali 4398126, 5126422
- 26.05-16.06 Konkursi eesti-oma-kiri võidutööde näitus Eesti Käsitöö Maja galerii 6604772

JUUNI

- 6.-7. Viljandi hansapäevade käsitöölaad - Viljandi 53 233 899
- 6.-7. Pika tänava laad - Rakvere 5029857
12. - 14. Rahvakunsti laad - Tallinna vanalinn 6604 772
13. Laste käsitöölaad - Tallinna vanalinn 6604 772
13. Avinurme pütilaad - Avinurme 5061166
13. Muhu päevad - Muhu saar 5163773
- 26.-28. Pärnu hansapäevad - Pärnu 5205235
27. XV Harjumaa Memme-taadi lustipidu ja IV Harjumaa käsitööpäev - Harjumaa 5252220

JUULI

9. - 12. Keskaja päevad - Tallinna vanalinn 6604 772
11. Käsitöö-, kunsti- ja antiigilaad - Atla mõisa allee 5040563
11. Paelinna päeva käsitöölaad - Paide keskvaljak 55637047
- 13.-17. Käsitöö- ja kunstiopetuse suvekursus - Pärnu 4450070
18. Suur käsitöö- ja omatoodangulaad - Kärdla Vabrikuväljak 5244 820
- 18.-19. VIII rahvusvaheline niplispitsi näitus-seminar - Pärnu 4450070
- 31.-2.08 XI vabariiklikud portselanipäevad - Pärnu 53433063
31. - 2.08 VI rahvarõivalaager - Tõstamaa - 56 682 283

AUGUST

1. Märjamaa folgipäevad ja laad - Märjamaa 4821 355
2. Otepää XIII käsitöölaad - Otepää 7655423
8. Haapsalu salli päev - Haapsalu 51981965

SEPTEMBER

25. Juhtide kool - Tallinna Rahvaülikool 6604772
25. Mihkkipäeva laad - Muhumaa 5163 733

OKTOOBER

28. II Käsitööettevõtluse foorum - Rakvere
28. Lindora laad - Võru- ja Setomaa piiril www.setomaa.ee

NOVEMBER

- 5.-7. XIII mardilaad - Tallinn, Saku Suurhall 6604 772

DETSEMBER

5. Jõululaad "Jõulukroon" - Paide keskvaljak 55637047
- 11.-12. Talvine käsitöö- ja omatoodangulaad - Kärdla Kultuurikeskus 5290617
- 18.-19. XIV Viljandi kodukäsitöömess - Viljandi 52 90 617
20. Jõululaad - Rapla 5128931

Toetajaliikmed

Aita Rõemus – siidimaal
+372 55659288
aita.roemus@mail.ee

Artwood OÜ – kadakast suveniirid
+372 51 02102
artwood@artwood.ee
www.artwood.ee

Elle Pihho - portselan ja siid
+372 51 938730
elle.pihho@hotmail.ee

Elotroi - villasest ja linasest tooted
Tel/Fax +372 6797-215
Mob. +372 506 5672
elotroi@elotroi.ee

Hidante OÜ - setu pits
Ulve Kangro
+372 5534051
ulvekangro@hotmail.ee

J. T. Castra OÜ – valutehnikas metallmeened ja väikeesemed
+372 53 439 613

Kodukäsitöö OÜ - käsitöö
Ülle Kuusemets
+372 6314 076
www.crafts.ee
info@crafts.ee

FIE Krista Liiv – loodulikust materjalist dekoratiivesemed
+372 51 789 68

Külliki Nõu - vilditud tooted
+372 5062657
www.hot.ee/woolhats
woolhats@hotmail.ee

Liimeister OÜ - puutöö
Vello Kaasen
+372 56 645 028
www.hot.ee/kaasen/
kaasen@hotmail.ee

Liliina OÜ - linased kodutekstiilid
+372 5041420
liliina@liliina.ee

Lõnga-Liisu OÜ - kudumid
Ülle Vahtra
+372 51 21214
www.longaliisu.ee ylle@longaliisu.ee

Manlund OÜ - nahast tooted
+372 5036351,
+372 5064599
Faks: 6 716 184
www.nahakoda.ee manlund@nahakoda.ee

Maria Jürimäe - siidimaal
+372 58 049 739
maria@singingscarves.com
www.hot.ee/siidimaalid

Rein Kiviorg - puidust mänguasjad
+372 5205284

Riina Maitus - vilditud tooted
+372 56655513
riinaylo@hotmail.ee

Ruut ja Triip OÜ - rahvuslikud kudumid
Riina Tomberg
+372 5111678
ruutjatriip@hotmail.ee

Sepikoda OÜ - sepis
Aira Heiste
+372 5098948
www.sepikoda.ee
aira@sepikoda.ee

Tiia Mets - keskaegsed nukud, kangast ehted
+372 5520348
www.tsunft.com
tiiamets@starman.ee

FIE Villu Mahlak
Tsuburka mahetootmistalu .
+372 5141946

Vestra EX OÜ - linased tooted
Kaido Kaust
+372 5134587
www.vestra.ee
vestraex@hotmail.ee

Vildiveski OÜ - vilditud tooted
Liina Veskimägi-Iluste
tel. +372 56 674 671
www.feltmill.ee liina@feltmill.ee

Virve Eviste - käsitsi valmistatud seep
+372 56486514
virveeviste@hotmail.ee

Viru Käsitöö Salong rahvarõivaste valmistamine, rahvuslikud kudumid:
www.aale.ee
viru.kasitoo@mail.ee

Võrumaa Ukuharu - naturaalsest linasest käsitööesemed
Petseri 19-16, 65610 Võru
Milvi Lett
+ 372 78 21 949; +372 5659111
www.zone.ee/voruukuharu/

Ülle Ehrpais - lapitööd
+372 5131219
ehrpais.net@neti.ee

Ülle Kull - vitraaz
+372 5026053, kullylle@hotmail.ee
OÜ Hansaklaas
www.vitraaz.ee

Vildiarenduskeskus MTÜ
sisustusvilt ja kursused
+372 50 41 943
ltomasberg@yahoo.com

PAIKKONDADE SELTSID JA ÜHENDUSED ning KÄSITÖÖ INFOPUNKTID (INFO)

Ida-Virumaa

Ida-Virumaa Käsitööselts, Anne Uttendorf 33 64 772
anneuttendorf@hotmail.ee
INFO Jõhvi Seltsimaja, Kooli 2 Jõhvi. Anne Uttendorf
Narva Klubi Käsitöö, Olga Kublitskaja 55 31 658 olgalace@hotmail.ee

Jõgevamaa

Põltsamaa Käsitööselts, Anne Ütt 55 612 312 anneytt@hotmail.ee
INFO Käsitöökauplus, Kesk 1 Põltsamaa. Kersti Pook 51 56 980

Järvamaa

Järvamaa Rahvakunstiühing „Veimevakk“, Vaike Siemann
566 43 169 info@veimevakk.ee
Kesk-Eesti Käsitööselts, Imbi Karu 56 956 639 imbi.karu@mail.ee
Huviselts „Põimik“, Ruta Eslas 38 79 286

Läänemaa

Läänemaa Käsitöölaliste Ühendus, Marju Heldema 56 158 119.
marju.heldema@hkhk.edu.ee
INFO Haapsalu Kutsehariduskeskus, Ehitajate tee 3 Uuemõisa.

Lääne-Virumaa

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Kersti Loite 32 41 587
kersti.loite@mail.ee
INFO Viru Käsitöö Salong, Pikk 16 Rakvere. Kersti Loite 32 41 587
INFO Jäneda Käsitöökeskus, Jäneda, Tapa vald. Elo Kallas 50 65 672
loome@hotmail.ee

Põlvamaa

Põlva Käsitööklubi, Asta Tagel 79 95 157 astatagel@hotmail.ee
Räpina Käsitöökoda, Astrid Narusk 79 62 694 vhy@hotmail.ee
INFO Ulve Kangro meistrikoda, Võhandu 10 Räpina,
ulvekangro@hotmail.ee

Pärnumaa

Pärnumaa Käsitöökeskus, Eeva Talts 56 453 401 eeva.talts@mail.ee

Raplamaa

Seltsing „Süstik“, Ivi Sark 51 28 931 ivi.sark@mail.ee

Tallinn ja Harjumaa

Harjumaa ja Tallinna Keskseelts
Erge Loorits 525 2220
erge@kose.ee
Tallinna Käsitöökeskus, Liina Veskimägi-Ilste 56 674 671
liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi, Mare Sihvre 56 200 843 maresihvre@hotmail.ee
Etno Tuba, Margit Sondberg 55 24 216 margit.sondberg@mail.ee
INFO Eesti Käsitöö Maja, Pikk 22 Tallinn. Silja Nõu 6314 076
silja@folkart.ee
INFO Tallinna Rahvaülikool, Estonia pst 5a Tallinn. Kaja Leedjärv
info@kultuur.ee

Pakume raamatuid

Reet Piiri *Eesti talurahva ülerõivas 19. sajandil*
Eevi Astel *Taskud vööle kotid kätte rahvariideid kandes*

Reet Piiri *Talurahva jalanõud ehk mida panna jalga, kui on seljas rahvariided*

Igor Tõnurist *Rahvarõivakandja abiline*

Riina Reinvelt *Tikitud soovid ja õpetussõnad*

Eevi Astel *Õlest vakad ja karbid*

Reet Piiri *Talulaste mänguasjad*

Uno Põlts *Vitspunutised*

Vaike Reeman Kiri, *muster, ornament*
eesti-oma-kuub 2008. aasta konkursi kataloog
eesti-oma-märss sehvtikotist kohvrini. 2007.
aasta konkursi kataloog
eesti-mängu-asi. 2006. aasta konkursi kataloog

Kõiki raamatuid saab osta ERKL-i kontorist Tallinnas
(Estonia pst.5a) ja Eesti Käsitöö Majast (Pikk 22).
Täpsem info 6604 772, info@folkart.ee ja
www.folkart.ee

INFO Kangastelje töötuba, Vabrik 59 Tallinn, avatud kokkuleppel.
Kristel Põldma 53407776 kristel@kangakudumine.ee

Tartumaa

Tartumaa Käsitöö Keskselts, Tartu Maanaiste Liit, Urve Kaasik
53 412 408 urvekaasik@hotmail.ee
Tartu Käsitööklubi, Tiina Konsen 53 478 479
tiina.konsen@raad.tartu.ee
Antonius Gild, Merle Kusma 74 23 823 antonius@antonius.ee
INFO Eesti Rahva Muuseum, J. Kuperjanovi 9 Tartu. Virve Tuubel
56 204 979 virve@erm.ee
INFO Kangastelje töötuba, Lutsu 5 Tartu, avatud T-R 12-18. Kristel
Põldma 53407776 kristel@kangakudumine.ee

Valgamaa

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskselts, Marge Tadolder
56 466 720 annmlt@hotmail.ee
INFO Anni Butiik, Pühajärve tee 2 Otepää. Marge Tadolder
INFO Käsitöökelder, Kesk 9 Valga. Mai Norman 55 915 446
mainorman@hotmail.ee

Viljandimaa

Viljandimaa Rahvakunstiühing, Leida Mägi 43 33 850
rahvakunst@hotmail.ee

Võrumaa

Aila Näpustuudio, Aila Kikas 78 28 048 ailastuudio@hotmail.ee
Võrumaa Käsitööühistu ESI, Tuuli Paaksi, 7820240 esi@esitehtu.ee

Setomaa

Setu Käsitöökoda, Sigre Andreson 507 1029 sigre@setomaa.ee

Saared

Hiiumaa Käsitööselts, Margit Kääramees 52 44 820
margit@emmaste.hiiumaa.ee
Kihnu Folklooriselts Kihnumoa, Katrin Kumpan 44 69 714
Vormsi Käsitööselts, Kristina Rajando 56 616 395
kristina.rajando@mail.ee
Saaremaa Käsitöökeskus, Jane Mägi 45 24 645 jane@amtikool.ee
Valjala Käsitöökeskus „Tööpada“, Malle Raamat
malle.raamat@valjala.ee
INFO Muhu Käsitööselts „Oad ja Eed“. Tiina Jõgi 51 63 773
tiina.jogi.003@mail.ee

Koostööpartnerid

Eesti Kunstiakadeemia, Anne Metsis 626 73 18
Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA, Kristi Teder 52 63 156
Eesti Põllumajandusmuuseum, Ruth Metsallik 7412 596
Eesti Rahva Muuseum, Virve Tuubel 74 21 311
Eesti Vabaharidusliit, Maire Sander 677 62 93
Eesti Vabaõhumuuseum, Dagmar Ingi 654 91 25
Heimtali Muuseum, Merle Puusepp 43 98 126
Hiiumaa Muuseum, Helgi Põllo 46 32 091
Kodukäsitöö OÜ, Silja Nõu 6314 076
Kääriku talu, Anu Raud 43 98 286
Mahtra Talurahvamuuseum, Tiia-Helle Schmitte 48 44 199
Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Merlin Lõi 78 54 190
Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Aino Arro 6009 291
Setu Talumuuseum, Laine Lõvi 79 64 678
Tallinna Rahvaülikool, Kaja Leedjärv 6306 508
Tallinna Ülikool, Kai Malmstein 6409 433
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Ave Matsin 43 55 232
Viimsi muuseumid, Alar Mik 56 456 352

ERKL liikmelisus

Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon
Põhjamaade Käsitööliit
Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu
Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon EVEA
Eesti Vabaharidusliit

Juhatus

Liivi Soova (esimees), Ulve Kangro, Kersti Loite, Kristina Rajando,
Anu Randmaa, Eeva Talts, Virve Tuubel, Liina Veskimägi-Ilste

ERKL toimikond

Liisa Tomasberg, tegevjuht
Liina Veskimägi-Ilste ja Anne Velt, projektijuhid

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Pikk 22, Tallinn 10133;
tel. (372)6 604 772, 51 87 812.
e-post: info@folkart.ee; www.folkart.ee
Toimetaja Maie Leetoja
Trükk Vali Press OÜ